

بررسی نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی درس تربیت بدنی در مدارس غیرانتفاعی شهر اردبیل

مرتضی اسماعیلی^۱
مهرداد محرمزاده^{۲*}

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۰۳/۳۱

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی درس تربیت بدنی در مدارس غیرانتفاعی شهر اردبیل می‌باشد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش جمع‌آوری اطلاعات از نوع توصیفی - پیمایشی است. حجم جامعه آماری برابر ۵۰ نفر که شامل کلیه دبیران، مدیران و معاونین مدارس متوسطه غیرانتفاعی شهر اردبیل می‌باشند که به صورت تمام شمار به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. روش جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و میدانی بوده و ابزار اندازه‌گیری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته که روایی آن توسط اساتید و متخصصین حوزه تربیت بدنی و علوم ورزشی و مدیریت آموزشی مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، برابر ۰/۸۹۵ بدست آمد که نشان دهنده پایایی قابل قبول می‌باشد. سپس با بهره‌گیری از نرم افزار SPSS 22 داده‌های جمع‌آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش آمار توصیفی از جدول فراوانی، درصد، میانگین، به منظور توصیفی از جامعه مورد پژوهش استفاده شد و در بخش آمار استنباطی از آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها و به منظور آزمون سؤالات یا فرضیه‌های تحقیق از آزمون t استیودنت (t-test) و یا تک نمونه‌ای و آزمون آنوا استفاده شد. نتایج نشان داد با اجرای برنامه‌های آموزشی، اهداف درسی تربیت بدنی از پیش تعیین شده به میزان بالاتر از حد متوسط حاصل گردیده است. در اجرای برنامه‌های آموزشی به حیطه‌های سه گانه (شناختی، رفتاری و حرکتی) بیشتر از حد متوسط توجه می‌شود. میزان علاقه معلمان به اجرای دقیق برنامه آموزشی تربیت بدنی، آگاهی از محتوا و مطالب کتابخانه‌ای برنامه درس تربیت بدنی، امکانات و تسهیلات زیربنایی و سالن‌های مدارس برای اجرای برنامه آموزشی درس تربیت بدنی، تنوع فعالیت‌های ورزشی در برنامه درسی تربیت بدنی، ارزیابی عملکرد مربیان تربیت بدنی، مهارت‌ها و توانایی‌های دانش آموزان مدارس متوسطه غیرانتفاعی شهر اردبیل بالاتر از حد متوسط می‌باشد.

واژگان کلیدی

تربیت بدنی، برنامه آموزشی، مدارس غیرانتفاعی، شهر اردبیل

۱ کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۲* استاد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. نشانی الکترونیک: mmoharramzadeh@yahoo.com

۱. مقدمه

درس تربیت بدنی و ورزش، بخشی سازنده در برنامه‌های آموزشی مدارس و وسیله و روشی برای تأمین سلامتی، نشاط و تعادل هیجانی و تربیت اجتماعی است. از این رو دستیابی به چنین اهداف ارزشمندی، فقط از راه تدوین برنامه‌های نظام‌دار و هدفمند امکان‌پذیر است (۱). در تنظیم چنین برنامه‌ای نیز نمی‌توان نیازهای فراگیران را نادیده گرفت، بنابراین در دروسی که اثرات عاطفی و اجتماعی خاصی دارند (مانند درس تربیت بدنی) باید نظرات و دیدگاه‌های مختلف را جویا شد (۲).

براین اساس، نظر به اهمیت درس تربیت بدنی در مدارس، برنامه‌های درسی آن همواره بازنگری و اصلاح می‌شود و برنامه‌هایی که با رویکرد جامع و استراتژیک تدوین شده‌اند، توانسته‌اند نگاه چندبعدی داشته و با نگرش دقیق به منابع و مراحل برنامه درسی، همه ابعاد مورد نظر در برنامه درسی را تحت الشعاع خود قرار می‌دهند (۳). با توجه به کارکردهای متنوع تربیت بدنی، محققان، تربیت بدنی و فعالیت بدنی را یکی از نیازهای ضروری برای نوجوانان برشمرده‌اند. در این دوره اجرای درست برنامه درسی تربیت بدنی از لحاظ شناختی، مهارتی و عاطفی می‌تواند دانش‌آموزان را کمک کند تا استعدادهای خود را بهتر بشناسند و مهارت‌های اجتماعی و ورزشی خود را تقویت کنند (۴). همچنین وزارت آموزش و پرورش راهنمای برنامه درسی تربیت بدنی دوره متوسطه را تدوین نموده است (۵، ۶). دوره نوجوانی دوره‌ای است که در آن آغاز رکوردگیری‌ها و زورآزمایی‌ها نیز محسوب می‌شود دانش‌آموز با اجرای درست برنامه درسی تربیت بدنی می‌تواند شروع جدی برای ورود به ورزش حرفه‌ای و قهرمانی را آغاز کند (۷). علاوه بر این تربیت بدنی بخشی از تعلیم و تربیت است که باعث رشد ابعاد شخصیتی و شناختی و اجتماعی نوجوانان و جوانان می‌شود (۴) و همچنین تربیت بدنی دارای اثرات مثبتی در بعد روانی از قبیل کاهش اضطراب و فشار روانی، کاهش افسردگی و پرخاشگری و افزایش اعتماد به نفس، عزت نفس، خود پنداره مثبت، شادابی و نشاط در دانش‌آموزان است. در بعد اجتماعی نیز تربیت بدنی باعث ارتقاء روابط اجتماعی، مسئولیت پذیری، هدایت و رهبری، کارگروهي، امید به آینده و امید به زندگی آنان می‌شود (۸).

با بررسی مقالات و پایان نامه‌های انجام شده در دو دهه اخیر مشاهده می‌شود با وجود اهمیت بالای درس تربیت بدنی، اجرای برنامه آموزشی و برگزاری کلاس‌های ورزش با مشکلاتی روبرو بوده و با سهل‌انگاری همراه است. کم توجهی مدیران، معلمان و والدین به این درس، دادن ساعات کلاس تربیت بدنی به سایر دروس و نبود فضای ورزشی در مدرسه برای اجرای برنامه‌های آموزشی تربیت بدنی و... از جمله موانع در مقابل اجرای درست برنامه‌های آموزشی درس تربیت بدنی محسوب می‌شوند (۴).

شهر اردبیل، منطقه‌ای تازه تأسیس و در حال توسعه و رشد است و این امر باعث شده توجه زیادی به پیشرفت آن در همه سطوح معطوف شود. در حوزه آموزش و پرورش هم آمار اولیه حاکی از آن است که دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه مدارس غیر انتفاعی منطقه اکثراً شهرنشین بوده و از خود اردبیل و شهرهای اطراف مانند پلدشت و شوط می‌باشند و تقریباً از لحاظ زبانی و سطح فرهنگی، شرایط همگن و مشابهی دارند. با عنایت به این نقش مهم و ارزشمند تربیت بدنی و ورزش در جهت کسب سلامتی و افزایش اعتماد به نفس دانش‌آموزان و همچنین ورود دانش‌آموزان مستعد به ورزش حرفه‌ای، اجرای موثر برنامه‌های آموزشی درس تربیت بدنی در مدارس از جمله مدارس غیرانتفاعی لازم و ضروری است. با در نظر گرفتن این که بیشتر مدارس غیرانتفاعی منطقه به دلیل جذب و داشتن منابع مالی بیشتر و داشتن حامیان خصوصی مجهزتر از مدارس دولتی می‌باشند، این احتمال وجود دارد که بتوانند در حوزه اجرای برنامه درس تربیت بدنی بهتر و موفق‌تر عمل

کنند. با این وجود بررسی‌ها حاکی از آن است که اکثر پژوهش‌ها بر مشکلات مختلف آن تمرکز کرده‌اند و کمتر به نحوه اجرای درس پرداخته‌اند (۱) و از این رو اطلاعات روشن و دقیقی از چگونگی اجرای درس تربیت بدنی در مدارس ویژه مدارس غیرانتفاعی در دست نیست. از این رو پژوهش حاضر به دنبال بررسی این موضوع است که برنامه درسی در مقطع متوسطه دوم مدارس غیرانتفاعی در شهر اردبیل چگونه اجرا می‌شود و با چه موانع و مشکلاتی روبرو است و چه راهکارها و اقداماتی در زمینه بهبود اجرای درس تربیت بدنی می‌تواند صورت گیرد.

۲. روش شناسی پژوهش

این تحقیق از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش گردآوری داده‌ها توصیفی-پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مدیران، معاونین و دبیران ورزش مدارس غیرانتفاعی شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ می‌باشد که براساس آمار ارائه شده توسط اداره آموزش و پرورش تعداد آنها در این حوزه ۵۰ نفر بود که با توجه به تعداد کم بودن جامعه آماری (مدیران، معاونین و دبیران ورزش مدارس غیرانتفاعی) از روش سرشماری استفاده شد یعنی تعداد نمونه آماری مساوی جامعه آماری می‌باشد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته ۵۶ سوالی با مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای استفاده شد که روایی پرسشنامه به تایید اساتید رشته مدیریت آموزشی و علوم ورزشی رسید. پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹۵ محاسبه شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (جدول فراوانی، درصد، میانگین) و آمار استنباطی (کولموگوروف- اسمیرنوف، t تک نمونه‌ای، آنوا) با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS24 استفاده شد.

۳. یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل داده‌های جمعیت شناختی پرسشنامه مشخص شد که ۴۶ درصد (۲۳ نفر) زن و ۵۴ درصد (۲۷ نفر) مرد بودند. از لحاظ سنی بیش از نصف افراد در دامنه سنی ۳۰ تا ۵۵ سال بودند. از لحاظ شغلی ۱۸ درصد (۹ نفر) مدیر و ۳۲ درصد (۱۶ نفر) معاون و ۵۰ درصد (۲۵ نفر) از آزمودنی‌ها دبیر ورزش می‌باشند. از نظر تحصیلات بیشترین فراوانی مربوط به مدرک کارشناسی (۶۴ درصد) بود. با توجه به سابقه کاری ۱۶ درصد زیر ۵ سال، ۲۶ درصد بین ۶ تا ۱۰ سال، ۲۰ درصد ۱۱ الی ۱۵ سال، ۲۰ درصد ۱۶ الی ۲۰ سال و ۱۸ درصد بالای ۲۰ سال سابقه فعالیت داشتند.

نتایج آزمون کلموگوروف اسمیرنوف نشان داد که توزیع داده‌ها نرمال بود. برای بررسی سوالات تحقیق از آزمون t تک نمونه‌ای با میانگین ثابت ۳ استفاده شد. نتایج نشان داد که میزان تحقق اهداف درسی تربیت بدنی از پیش تعیین شده، توجه به حیطه‌های سه گانه (شناختی، رفتاری و حرکتی)، اجرای دقیق برنامه آموزشی تربیت بدنی، میزان آگاهی از محتوا و مطالب کتابخانه‌ای برنامه درس تربیت بدنی، وضعیت امکانات و تسهیلات زیربنایی و سالن‌های مدارس برای اجرای برنامه آموزشی درس تربیت بدنی از نظر کمی و کیفی، تنوع اجرای فعالیت‌های ورزشی در برنامه درسی تربیت بدنی، نحوه ارزیابی عملکرد معلمان تربیت بدنی و میزان مهارت‌ها و توانایی‌های دانش‌آموزان مدارس متوسطه غیرانتفاعی شهر اردبیل همگی به طور معنی‌داری بیشتر و بالاتر از میانگین مورد نظر ۳ می‌باشد.

نتایج آزمون تفاوت میانگین سوالات تحقیق با میانگین فرضی ثابت

عنوان	میانگین	انحراف معیار	مقدار t	درجه آزادی	سطح معنی داری
تحقیق اهداف درسی	۳/۲۲۸	۰/۵۳۴	۴/۳۴۲	۴۹	۰/۰۰۱
توجه به حیطه‌های سه گانه	۳/۲۲۵۷	۰/۳۶۷	۴/۳۴۷	۴۹	۰/۰۰۱
اجرای دقیق برنامه آموزشی	۳/۸۲۶۷	۰/۵۳۱	۱۰/۹۹۳	۴۹	۰/۰۰۱
آگاهی از محتوا و مطالب	۴/۲۸۴۰	۰/۶۸۹	۱۳/۱۷۰	۴۹	۰/۰۰۱
وضعیت امکانات و تسهیلات	۴/۲۸۰۰	۰/۷۲۴	۱۲/۴۹۵	۴۹	۰/۰۰۱
تنوع اجرای فعالیت‌های ورزشی	۴/۳۱۲۰	۰/۷۴۳	۱۲/۴۸۶	۴۹	۰/۰۰۱
نحوه ارزیابی عملکرد معلمان	۳/۶۲۴۰	۰/۸۰۰	۵/۵۱۱	۴۹	۰/۰۰۱
مهارت‌های دانش آموزان	۳/۸۶۵۰	۰/۸۸۷	۶/۸۹۰	۴۹	۰/۰۰۱

همچنین بررسی وجود تفاوت بین دیدگاه‌های مدیران، معاونان، معلمان در مورد نحوه اجرای درس تربیت بدنی از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه (آنوا) استفاده شد که نتایج نشان داد که بین دیدگاه‌های مختلف تفاوت معنی داری وجود ندارد.

تحلیل واریانس یک‌راهه «۱» بر حسب سمت						
مولفه	منبع تغییرات	مجموع	درجه آزادی	میانگین	مقدار F	سطح
اجرای تربیت بدنی	بین گروهی	۰/۲۰۶	۲	۰/۱۰۳	۰/۶۲۰	۰/۵۴۲
	درون گروهی	۷/۸۰۰	۴۷	۰/۱۶۶		
	جمع	۸/۰۰۶	۴۹			

۴. بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی درس تربیت بدنی در مدارس غیرانتفاعی شهر اردبیل انجام شد. دوره دوم متوسطه به عنوان آخرین فرصت و موقعیت برای تأثیرگذاری بر دامنه نگرش، دانش و مهارت‌های دانش آموزان در حوزه ورزش، فعالیت جسمانی و تفریحات سالم به شمار می‌رود. در این دوره فرصت منحصر به فرد و موقعیت بی نظیری برای معلمان تربیت بدنی فراهم می‌گردد تا توجه دانش آموزان را به آمادگی جسمانی و سلامتی جلب کنند و انگیزه و علاقه آنان را برای انجام فعالیت‌های جسمانی در بزرگسالی تقویت نمایند و از طریق شرکت در فعالیت‌های درس تربیت بدنی، دامنه سواد جسمانی آنها را توسعه بخشند. در این دوره علایق و تمایلات دانش آموزان نسبت به فعالیت‌های بدنی خاص شکل می‌گیرد، به طوری که برخی از فعالیت‌ها را جذاب و فرح بخش و برخی دیگر را ناخوشایند می‌پندارند و از شرکت در آنها اجتناب می‌کنند.

نتایج نشان داد که اجرای برنامه‌های آموزشی، اهداف درسی تربیت بدنی از پیش تعیین شده به میزان بالاتر از حد متوسط حاصل گردیده است. به عقیده نمونه منتخب در این پژوهش، اهداف تربیت بدنی از قبیل: مهارت در انجام تمرینات آمادگی جسمانی و تندرستی؛ توانایی در اجرای مناسب فنون و مهارت‌های پیشرفته؛ حداقل یک رشته ورزشی انفرادی و یک رشته گروهی؛ توانایی در اجرای تاکتیک‌های اساسی؛ حداقل یک رشته ورزشی انفرادی و یک رشته گروهی؛ توانایی کاربرد برخی اصول حرکتی و بیومکانیکی و فیزیولوژی در اجرای مهارت‌های ورزشی؛ توانایی کاربرد اصول ایمنی حین فعالیت‌های ورزشی و استفاده مناسب از اصول اساسی کمک‌های اولیه در هنگام مواجه شدن با آسیب‌های ورزشی؛ توانایی کاربرد مهم بهداشت و تغذیه در ارتباط با فعالیت‌های ورزشی؛ توانایی خلاقیت و داشتن روحیه

مشارکتی در فعالیت‌های ورزشی؛ مهارت در کنترل هیجانات، احساسات و تصمیم‌گیری صحیح و منطقی در لحظات دشوار؛ توانمندی در انجام وظیفه و مسئولیت‌پذیری در فعالیت‌های ورزشی؛ مهارت در رعایت حقوق دیگران و احترام گذاشتن به آنها؛ توانایی ایثار و گذشت در موقعیت‌های ویژه؛ داشتن روحیه تعاون و همکاری در فعالیت‌ها؛ مهارت در هدایت و رهبری گروه در موقعیت‌های ویژه در حد مطلوب در مدارس اردبیل اجرا می‌گردد. نتایج حاصل با یافته‌های تحقیق شارون (۲۰۰۹) که نشان داد برنامه‌ریزی و اجرای برنامه درسی این درس در سطح مدرسه، همکاری حوزه‌های کلیدی یادگیری برنامه درسی در برنامه‌های مربوطه، مدیریت و رشد حرفه‌ای از جنبه‌های بسیار مهم اجرای درس تربیت‌بدنی است (۹). پورسلطانی زرنندی و سعیدی (۱۳۹۶) نشان دادند که از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی مدیران مدارس عوامل امکانات، بودجه، اهداف آموزشی، برنامه آموزشی، محتوای آموزشی، شیوه تدریس، تخصص معلمان ورزش، تجربه، نگرش و ارزشیابی در حد خیلی زیاد و زیاد بر کیفیت بخشی درس تربیت‌بدنی اثرگذار هستند (۱۰). پژوهش‌ها (۲۰۱۹) نشان دادند که برنامه‌های جاری تربیت‌بدنی در آلمان نسبت به برنامه‌های دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ تغییر یافته است و در مدارس و در مقاطع مختلف نیز تفاوت وجود دارد، هم‌خوان است (۱۱).

با توجه نتایج، برنامه‌های حیطه‌های شناختی و رفتاری و حرکتی از قبیل: علاقه به رعایت اصول اخلاقی و اسلامی در اجرای مهارت‌های ورزشی؛ علاقه به شرکت در فعالیت‌های ورزشی و حفظ و ارتقاء آمادگی جسمانی و تندرستی؛ تمایل به یادگیری و توسعه مهارت‌های رشته‌های ورزشی و لذت بردن از آنها؛ علاقمندی به استفاده از اصول مهم حرکتی، بیومکانیکی و فیزیولوژیکی در فعالیت‌های ورزشی؛ تمایل به رعایت اصول مهم ایمنی، بهداشتی و تغذیه ورزشی؛ علاقه به پیروی از قوانین و مقررات، حفظ نظم و رعایت حقوق دیگران؛ هیجانات، احساسات و تصمیم‌گیری صحیح و منطقی در لحظات دشوار؛ تمایل به کاربرد مهارت‌های روانشناختی و عاطفی، اجتماعی (اعتماد به نفس، حس رهبری، مسئولیت‌پذیری، جمع‌گرایی، احترام به دیگران و ...)، علاقه به استفاده بیشتر از فعالیت‌های ورزشی در غنی‌تر کردن اوقات فراغت بالاتر از حد متوسط اجرا می‌گردد. نتایج حاصل از این هدف با مطالعات دانش (۱۳۹۹) و امرائی (۱۴۰۰) همراستا است (۱۳، ۱۲). همچنین مشخص شد میزان علاقه معلمان به اجرای دقیق برنامه آموزشی تربیت‌بدنی بیشتر از حد متوسط است. بنابر عقیده نمونه منتخب دبیران ورزش با علاقه زیاد کار خود را به نحو احسن انجام می‌دهند، نتایج حاصل از این هدف با مطالعه فیر کولوگ و جانسون (۲۰۱۸) همسو است (۱۴).

همچنین محتوا و مطالب کتابخانه‌ای برنامه درس تربیت‌بدنی که شامل: آموزش اصول تغذیه صحیح به دانش‌آموزان، میزان و زمان خوردن آب قبل، هنگام و بعد از ورزش، آموزش مهارت‌های اختصاصی رشته‌های ورزشی (والیبال، تنیس روی میز، فوتبال و ...)، آموزش اصول صحیح راه رفتن، نشستن، خوابیدن، حمل کیف و کوله و لوازم و ... می‌باشد. همچنین شامل، ارائه برنامه آموزشی براساس شایستگی و استانداردهای برنامه درس تربیت‌بدنی، ارائه انواع مختلف و متنوع فعالیت‌های جسمانی به گونه‌ای که پاسخگوی نیازهای همه دانش‌آموزان باشند (انواع فعالیت‌ها و بازی‌های ورزشی)، توجه به علایق و مهارت‌های قبلی دانش‌آموزان در آموزش، توسعه توانایی‌های حرکتی و مهارت‌های ورزشی، استفاده از روش‌های تدریس فعال که بصورت مطلوب اجرا می‌گردد. نتایج حاصل از این هدف با مطالعه شهیدی (۱۳۸۹) همخوانی دارد (۱۵).

نتایج نشان داد امکانات و تسهیلات زیربنایی و سالن‌های مدارس برای اجرای برنامه آموزشی درس تربیت‌بدنی از نظر کمی و کیفی بالاتر از حد متوسط است. با توجه به اینکه از سالن‌های ورزشی خارج از مدرسه برای استفاده دانش‌آموزان

بهره گرفته می‌شود و سالن‌های ورزشی اغلب استاندارد بوده و امکانات و ایمنی مورد نیاز دانش‌آموزان از قبیل: زمین والیبال، بسکتبال و .. تشک ورزشی برای انجام حرکات کششی، توپ و راکت و میز تنیس روی میز، راکت بدمینتون برای دانش‌آموزان به تعداد کافی توپ والیبال، بسکتبال، هندبال، و .. وجود دارد و امکانات سالن‌ها که دانش‌آموزان استفاده می‌کنند بالاتر از حد متوسط است. همچنین تنوع فعالیت‌های ورزشی در برنامه درسی تربیت‌بدنی معلمان مقطع متوسطه مدارس غیرانتفاعی شهر اردبیل بالاتر از حد متوسط بود. این مسئله با توجه به میزان علاقه و خلاقیت دبیر ورزش متغیر است، ولی اغلب دبیران ورزش شهر اردبیل، هنگام گرم کردن از بازی و تنوع حرکات ورزشی استفاده می‌کنند، هنگام اجرای ورزش اختصاصی حالت رقابتی بصورت تیمی و مسابقه‌ای ایجاد می‌کنند، از تنوع آموزشی و طراحی بازی‌های مختلف بهره می‌گیرند، از نظر خود دانش‌آموزان برای تنوع بخشیدن به آموزش بهره می‌گیرند و به هر نحو ممکن، دانش‌آموزان را ترغیب به ورزش می‌کنند. نتایج حاصل از این هدف با مطالعات لطیفی (۱۳۹۲)، آلا و همکاران (۲۰۱۶) همسو است (۱۷،۱۶).

نتایج نشان داد بین دیدگاه‌های دبیران، مدیران و معاونین در مورد نحوه اجرای ورزش در مدارس اردبیل تفاوت معنی‌داری وجود ندارد و به عقیده همه آنها درس تربیت‌بدنی در حد متوسط به بالا و به صورت قابل قبول در حال اجرا می‌باشد. در مورد نحوه ارزیابی عملکرد مربیان تربیت‌بدنی مدارس متوسطه غیرانتفاعی شهر اردبیل مشخص شد که ارزیابی عملکرد دبیران با توجه به رشته تحصیلی و میزان علاقه‌مندی فردی به شغل مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. همچنین میزان تمایل و انگیزه دبیر به مستندسازی و تکمیل دفتر نمره و ... میزان علاقه نسبت به شرکت در کارگاه‌های افزایش مهارت، میزان اهمیت دادن در مورد برگزاری به موقع و سر وقت کلاسها، نحوه پوشش و بکارگیری از وسایل و لوازم ورزشی توجه می‌شود. این یافته با نتایج ملیجی و همکاران (۱۳۹۷) در مورد این که ارزیابی عملکرد معلمان سبب افزایش کارایی آموزشی و اثربخشی مدرسه می‌شود، همسو است (۱۸). در مورد میزان مهارت‌ها و توانایی‌های دانش‌آموزان مشخص شد که آنها در پایان ترم، دارای سواد جسمانی بوده و با پیروی از سبک زندگی فعال، سطح ارتقا یافته آمادگی جسمانی خود را نشان می‌دهد و با اجرای مستقل، ایمن و مسلط، ورزش و فعالیت‌بدنی مورد علاقه در موقعیت‌های مختلف، مهارت‌های حرکتی / ورزشی خود را نشان می‌دهد، همچنین دانش‌آموز با مسئولیت‌پذیری نسبت به بهبود عملکرد جسمانی و حرکتی خویش و مشارکت فعال در انواع بازی، ورزش و تفریحات سالم در موقعیت‌های مختلف، رفتار فردی و اجتماعی مطلوب در ارتباط با خود، دیگران و محیط نشان می‌دهد. ارزیابی دانش‌آموزان در چند مرحله از قبیل حین بازی، داشتن پوشش مناسب ورزشی، انضباط و وقت شناسی، گرفتن آزمون مهارت در پایان ترم و سنجش دانش و اطلاعات ورزشی صورت می‌گیرد. نتایج حاصل از این هدف با مطالعه پورسلطانی زرنندی و سعیدی (۱۰) همسو می‌باشد.

۵. منابع و مآخذ

- ۱- بنار، نوشین. بررسی هدف دانش‌آموزان از فعالیت در کلاسهای تربیت‌بدنی و ورزش. حرکت، ۱۳۹۱؛ ۵(۴): ۱۰۲-۱۱۳.
- ۲- فتحی واجارگاه، کورش. اصول و مفاهیم برنامه‌ریزی درسی. تهران: انتشارات بال، ۱۳۹۰.
- ۳- جوادی‌پور، محمد؛ عسگری، علی؛ کیامنش، مجید و خیری، علیرضا. طراحی و اعتبار بخشی الگوی مورد انتظار برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی ایران. پژوهش در علوم ورزشی، ۱۳۹۵؛ ۱۲(۶): ۷۱-۸۶.

- ۴- آزمون، جواد و آجودان، ماندانا. استانداردهایی برای معلمان تربیت بدنی. فصلنامه رشد آموزش تربیت بدنی، ۱۳۹۳؛ ۳۰-۳۶: (۱)۴.
- ۵- سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. راهنمای برنامه درسی تربیت بدنی در دوره متوسطه. وزارت آموزش و پرورش. ۱۳۹۳.
- ۶- رمضانی‌نژاد، رحیم؛ محبی، حمید و همتی نژاد، مهر علی. بررسی نیاز سنجی برنامه درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی کشور. پژوهش در علوم ورزشی، ۱۳۸۸؛ ۲۲: ۳۸-۲۷.
- ۷- تصدقی، زهرا و اعتضادی، سارا. ضرورت نیاز سنجی در برنامه ریزی درس تربیت بدنی در مدارس. مجله آموزش تربیت بدنی، ۱۳۹۰؛ ۱۱(۳): ۸۹-۱۰۰.
- ۸- طاهری، مائده. گامی به سوی پرورش استعداد دانش آموزان با تاکید بر تربیت بدنی، همایش بین المللی افق های نوین در علوم ورزشی و سلامت، تهران، ۱۳۹۸.
- 9- Sharon Dewar. *Implementing health and physical education in the New Zealand curriculum: A report of the experiences of a National samples of schools*, www.nzcurriculum.Gov.nz implementation in Nigerian schools, four international council for health, physical education, recreation, sport and dance, Africa regional congress. 2009.
- ۱۰- پورسلطانی زرنندی، حسین و سعیدی، سید کامران. تبیین عوامل تاثیرگذار بر کیفیت بخشی درس تربیت بدنی از دیدگاه معلمان ورزش شهرستان های دهگلان و قروه. اولین همایش بین المللی پژوهش های نوین در علوم ورزشی و تربیت بدنی، همدان، دبیرخانه همایش. ۱۳۹۶.
- 11- Perera. H. *Readiness for School Entry: A Community Survey*. Journal of Royal Institute Public Health, 2019; pp. 283-289.
- ۱۲- دانش، سالار. شناسایی و اولویت بندی موانع اجرای بهینه درس تربیت بدنی در مدارس شهرستان مبارکه. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان. ۱۳۹۹.
- ۱۳- امرائی، فاطمه. شناسایی مؤلفه های معلم اثربخش تربیت بدنی و ارزیابی وضعیت آن در مدارس شهر تهران. ششمین کنفرانس بین المللی مطالعات میان رشته علوم انسانی و اسلامی ایران، تهران. ۱۴۰۰.
- 14- Fairclough, J. Johnson. R. *Validation of an Observation Tool to Assess Physical Activity-Promoting Physical Education Lessons in High Schools*. Journal of Science and Medicine in Sport, 2018; pp. 495-500.
- ۱۵- شهیدی، محسن. بررسی وضعیت اجرای درس تربیت بدنی در پایه های اول و دوم از دیدگاه آموزگاران و مدیران مدارس دوره ابتدایی استان قم. دومین همایش علمی تربیت بدنی و تندرستی، مشهد. ۱۳۸۹.
- ۱۶- لطیفی، حجت الله. بررسی و ارزشیابی وضعیت کنونی درس تربیت بدنی در شهرستان دزفول. پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه تربیت مدرس. ۱۳۹۲.
- 17- Alla J.B., olorunsola H.K. *Physical Education Curriculum and its implementation in Nigeria Schools*. Fourth nternational Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance (ICHPER. SD) Africa Regional Congress, 2016; 14, pp172-179.
- ۱۸- ملیچی، مهدی؛ جواد پور، مهری؛ آقایی، ندا. مطالعه تطبیقی برنامه درسی دوره پیش دبستانی ایران و چند کشور منتخب از منظر درس تربیت بدنی. نشریه پژوهش در ورزش تربیتی، ۱۳۹۷؛ ۱۴(۳): ۲۷۷-۳۰۰.

Investigating the implementation of physical education programs in non-profit schools of Ardabil city

Morteza Esmaili¹
Mehrdad Moharramzadeh^{*2}

Abstract

The purpose of this research is to investigate the implementation of physical education programs in non-profit schools in Ardabil city. This research is applied in terms of purpose and descriptive survey in terms of the data collection method. The size of the statistical population is equal to 50 people, which includes all the teachers, managers, and assistants of non-profit secondary schools in Ardabil city, who were selected as a sample. The method of collecting information was library and field, and the data measurement tool was a researcher-made questionnaire, the validity of which was confirmed by professors and experts in the fields of physical education, sports science, and educational management. The reliability of the questionnaire was found to be 0.895 using Cronbach's alpha coefficient, which indicates acceptable reliability. Then, the collected data was analyzed using SPSS 22 software. In the descriptive statistics section, the table of frequency, percentage, and average was used to describe the population under study, and in the inferential statistics section, the Kolmogorov-Smirnov test was used to check the normality of the data and to test the research questions or hypotheses, the Student's t-test (t) was used. -test) or single sample and ANOVA test were used. The results showed that with the implementation of educational programs, the predetermined physical education goals have been achieved to a higher-than-average level. In the implementation of educational programs, three areas (cognitive, behavioral, and motor) are paid more attention than average. The level of interest of teachers in the accurate implementation of the physical education curriculum, awareness of the content and library materials of the physical education curriculum, infrastructure facilities, and school halls for the implementation of the physical education curriculum, the variety of sports activities in the physical education curriculum, performance evaluation of physical education instructors, skills And the abilities of students of non-profit secondary schools in Ardabil city are above average.

Keywords

Physical education, educational program, non-profit schools, Ardabil city

1- Master of Sports Management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

2*- Professor of Sports Management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran (*Corresponding Author: mmoharramzadeh@yahoo.com).